

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020-2021

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Testul 3

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(60 de puncte)**

A.

1. Explicit informații vizualizate a șovęgből. Lehetséges válasz: A hó úgy keletkezik, hogy 0 °C alatt a vízpárát tartalmazó levegő további lehűlésével a folyamatosan kialakuló jęgrészecskékre kristályosan újabb jęgrészecskék fagynak, majd hókristállyá egyesülnek.

5 pont

2. Explicit informații vizualizate a șovęgből. Helyes válasz: c.

4 pont

3. Rövid válasz megfogalmazása a șovęgből vett információk alapján. Lehetséges válasz: A porhó úgy keletkezik, hogy a földre érkező hókristályok nem tapadnak össze, megtartják kristályos szerkezetüket. A tapadó hó nagy hópelyhekből áll össze, ezért laza szerkezetű.

5 pont

4. Egyenes következtetések megfogalmazása a șovęgből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A hó egy csapadékfajta.	X	
b. A hó 5 °C felett képződik.		X
c. A hófúvás következtében hóbuckák és hófalak alakulhatnak ki.	X	
d. A hó felmelegszik a napsugárzás hatására.		X

4 pont

5. Összetartozó információk kapcsolása. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

1.	d.
2.	b.
3.	a.
4.	e.
5.	c.

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: A különböző téli csapadékfajták több problémát okoznak. A porhó esetében hófúvástól lehet tartani, amely hóbuckákat, hófalakat is emelhet. Ha ezek a nagy hőtömegek megcsúsznak az adott felületen, akár lavinát is elindíthatnak. Az olvadás és visszafagyás vagy az ónos eső következtében képződött vékony jęgréteg nagyon csúszós, tehát balesetveszélyes lehet. Tavasszal, a hirtelen felmelegedéssel járó olvadáskor

áradással fenyegethet egy nagyobb hómennyiség. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 7 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **7 pont**

B.

1. Az események nem tényszerű voltára utaló nyelvi eszközök: módra jelölt igealakok, -hat/-het képzős igék, módosítószók. Tényszerű és lehetőséget kifejező mondat kiemelése a szövegből. Pl. a. *A hó fehérsége visszaveri a napsugarakat.* b. *Havazások inkább alacsony légnyomású rendszerek, úgynevezett mérsékelt égövi ciklonokban feláramló levegő hatására alakulhatnak ki.* **6 pont**

2. Az események szereplőire való utalások nyelvi eszközeinek azonosítása: deiktikus szerepű mutató névmás. Minden helyesen azonosított kifejezés/szó 2 pontot ér. Helyes válaszok:

Ez áradásokat okozhat a kora tavaszi időszak során.

ez = a hirtelen jött felmelegedés során nagyobb mennyiségű olvadákvíz is származhat a különböző összetételű hórétegekből.;

Ezen hatás azonban gyorsan elmúlik akkor, ha az ónos eső vékony jégréteget képez a hó felszínén.

ezen (hatás) = A friss hó zajcsökkentő hatású.

4 pont

3. Összetett mondat. Mellérendelés és mellérendelő mondat, alárendelő mondat: ok-okozati viszony. Helyes válasz: b. **5 pont**

4. Események időben lehorgonyzásának nyelvi eszközei, az időre jelöletlen igealakok értelmezése, időjelölés az igei és névszói állítmányú mondatban. Igealakok átalakítása az időbeliség függvényében. Lehetséges válaszok:

a. *Ahol sok-sok éven keresztül a hideg időjárású periódus során a lehullott hómennyiség nem olvadt el időről időre, ott hosszú évek alatt kialakult a gleccser.*

b. *Ahol sok-sok éven keresztül a hideg időjárású periódus során a lehullott hómennyiség nem olvad el időről időre, ott hosszú évek alatt ki fog alakulni a gleccser.* **4 pont**

5. Modalitás. Módosítószók jelentése. Minden helyesen kiegészített mondat 2 pontot ér.

Helyes válaszok: 1) – b. 2) – b. 3) – a.

6 pont

6. Események, körülmények és résztvevők leképeződésének vizsgálata a mondat egységeire: az ige alakja és jelentése, igekötős igék. Minden helyes igekötős igealakkal alkotott mondat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok: Csúnyán átverte. Leverte a betegség. Az erősebb megverte a gyengét. Elverte a pénzét. A tüzeset híre nagy port vert fel a városban. Kegyetlenül összeverték egy nőt. **6 pont**

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, a leírás azonosítása, szerepének értelmezése. Lehetséges válasz: A szövegben az elbeszélő hangsúlyozza a nagy havazás tényét, a történetmondás több pontján is szó van erről. Már a cím, majd a bevezetés is előrevetíti a hóesés fontosságát. A zord időjárásban felértékelődik a várakozás szerepe: a fiú komoly áldozatot hoz azért, hogy láthassa Editet. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

2. Információk, gondolatok értelmezése. Lehetséges válasz: A lány bemutatásában Feri nézőpontja érvényesül. Megszokott, átlagos ruhadarabjai (kék rakott szoknya, fehér blúz) ellenére kiválik a többi lány közül. A fiú Editet nagyon szépnek, különlegesnek látja: feltűnnek neki szemei, érdekes arca, szép kezei, barna haja, testtartása, mély, felnőttes hangja. Nagyon

tetszik neki a lány, ezért esténként ott ólálkodik a házuk körül. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

5 pont

3. Információk, gondolatok értelmezése. Ok-okozati összefüggések azonosítása, a folyamat követése, reakció értelmezése. Lehetséges válasz: A fiú bármit megtesz azért, hogy láthassa Editet. A nagy hóesésben képes türelmesen várni. Végig az ablakot kémleli, hátha megpillanthatja őt. Ez a lánynak is feltűnik: „Mindennap itt állsz” – mondja Edit. Amikor a szobában sötétség lesz, akkor Feri nagyon megijed, komolyan aggódik a lány miatt („Csak nem történt valami baj? És Edit ott egyedül, ki tudja, mi minden leselkedik rá.”). Ijedtében be is csöngetne a házba, de végül elbátortalanodik, lebeszéli magát. Amikor Edit kimegy a kapu elé, a fiú úgy érzi, hogy leleplezték. Lekezelően beszél vele: „Aztán miért? Miért ne álljak?”, „Semmi dolgom nálatok” – mondja. Ez a viselkedés a kamaszos szégyenérzettel és a bátortalansággal magyarázható, nem meri bevallani Editnek a szerelmét, inkább letagadja valódi érzéseit. Barátja, Pista érkezését valóságos megváltásnak érzi, a számára kényelmetlen helyzetből való menekülésre használja. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

5 pont

4. Témához való igazodás: 5 pont. A párbeszéd sajátosságainak betartása: 5 pont. Nyelvi megformáltság, helyesírás: 5 pont.

15 pont

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.